

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

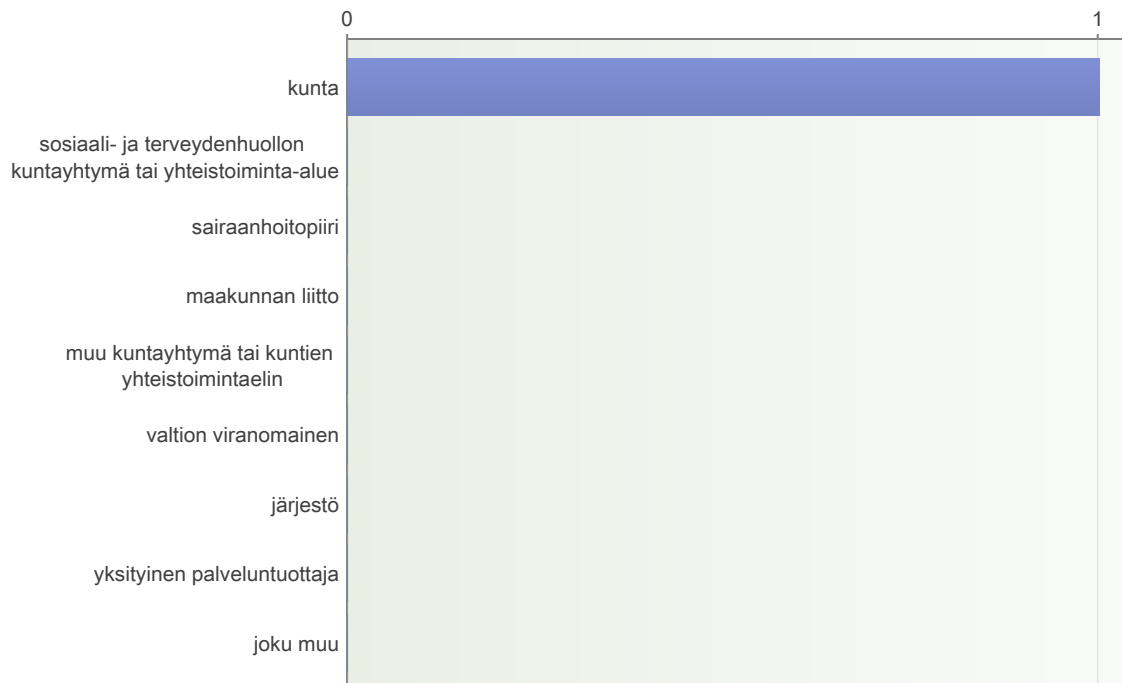
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Nivalan kaupunki	Liisa Hankonen	Kalliontie 15, 86600 Nivala, liisa.hankonen@nivala.fi, 0403447201	11.12.2017	Kaupunginhallitus

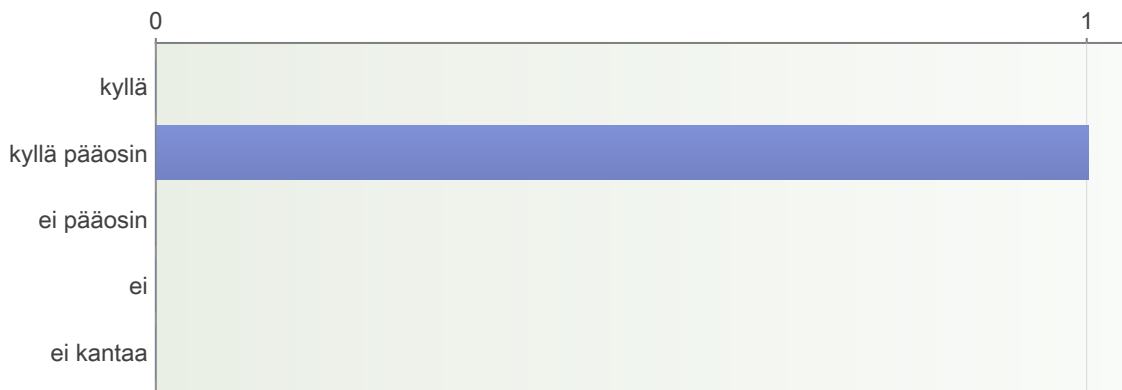
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

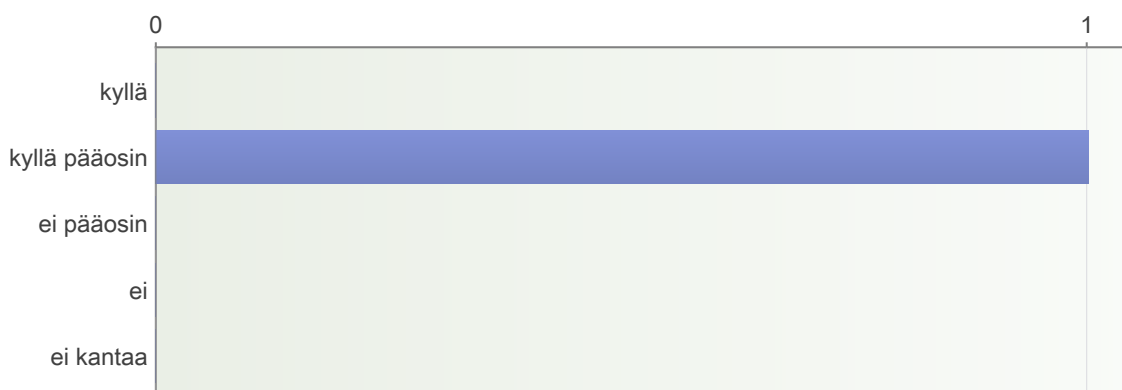
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Edellyttäen että maaseutumaisille alueillekin syntyy markkinaehtoista tarjontaa, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus voi parantua. Mikäli näin ei tapahdu, maakuntien pienten kuntien ja kaupunkien väestön osalta on vaarana, että terveys- ja hyvinvointierot kasvavat ja palvelujen yhdenvertainen saatavuus ja saavutettavuus heikkenevät.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

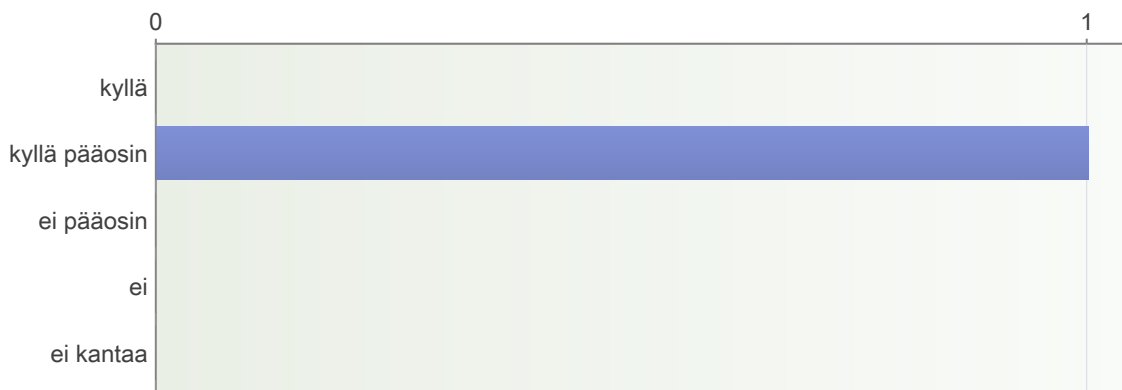
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus paranee edellyttäen, että asiakkaalla on käytössään tosiasiallisia valinnan mahdollisuuksia. Esimerkiksi haja-asutusalueella ja pienissä kunnissa ei valinnanvapaus välttämättä toteudu, jos yksityisiä palveluja ei ole tarjolla. Valinnanvapaus lisää asiakkaan aktiivisuutta oman terveytensä ylläpitämiseksi.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

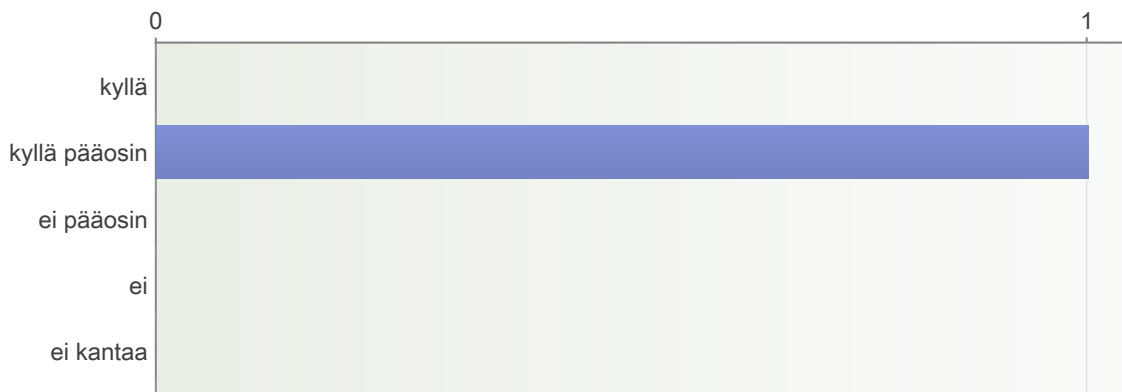
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakas tarvitsee ohjausta oman tilanteensa edellyttämien palvelujen arvioinnissa. Tämä koskettaa erityisesti heikoimmassa asemassa olevia.
Mikäli palvelutarjontaa syntyy riittävästi, asiakas voi valita omaan tilanteeseensa sopivan palvelun. Eesityksen avulla ei voida taata palvelutarjonnan syntymistä kaikille alueille, mutta niillä alueilla, joilla laajapohjainen markkinatarjonta jää puutteelliseksi, täytyy maakuntien oman palvelutuotannon avulla varmistaa palveluiden riittävä saatavuus.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

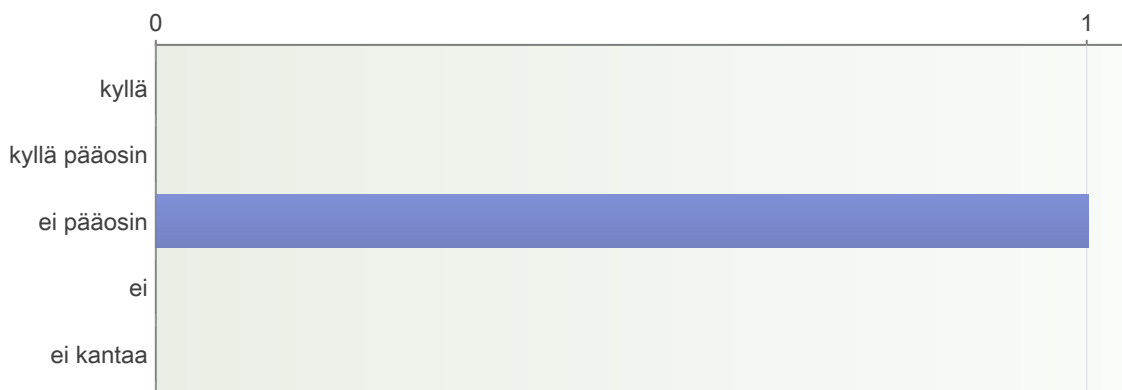
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli 5 §:ssä ja 34 §:ssä säädetty asiakassuunnitelma ja siihen liittyvä järjestelmä toimii suunnitellusti, asiakkaan mahdollisuudet saada yhteen sovitettuja palveluita paranevat. Mikäli asiakassuunnitelmat eivät toimi suunnitellusti, lakiehdotus ei muuta nykytilannetta

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

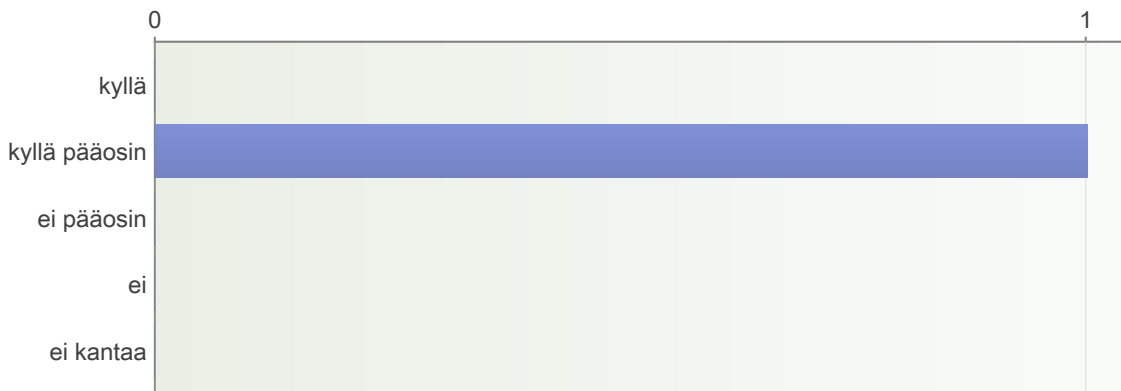
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen, monituottajamalli sekä valinnanvapauspalveluiden vieminen markkinoille on rakenne, joka ei itsessään tue integraatiota. Asiakassuunnitelma saattaa parantaa vertikaalista integraatiota, mutta horisontaalinen integraatio voi muodostua ongelmaksi asiakkaan vaihtaessa palveluntuottajaa.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

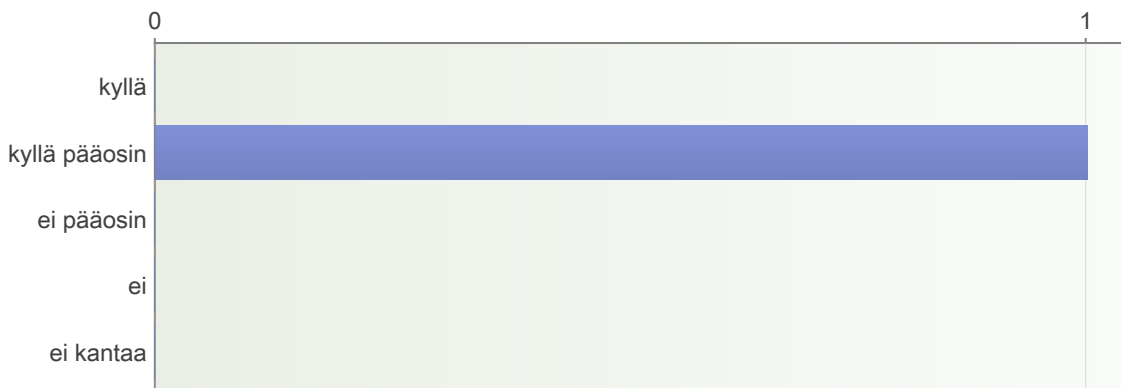
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnat toimivat valtion rahoituksen varassa, johon kohdistuu kovat säästö-/leikkauspaineet. Toiminnan edellytykset riippuvat kokonaan rahoituksesta.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

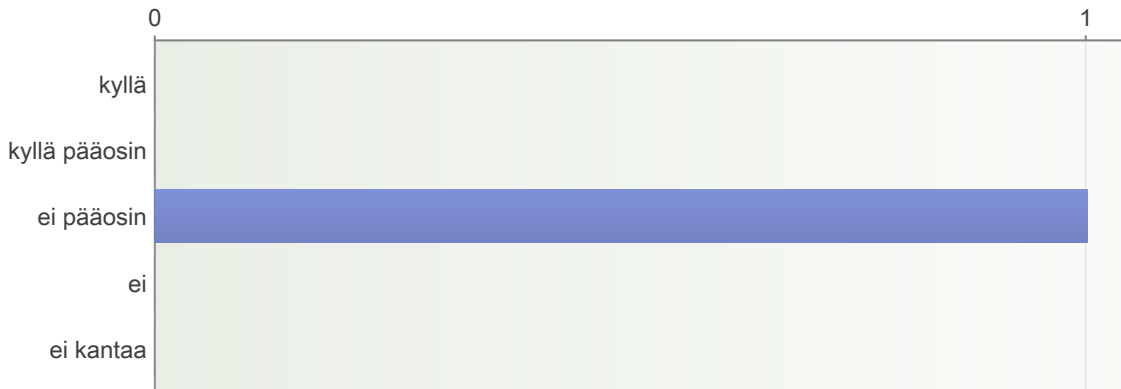
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitys kannustaa palveluinnovaatioiden kehittämiseen ja toimintatapojen muuttamiseen. Toimintatapojen muuttaminen on välttämätöntä myös julkisella sektorilla. Myös kansalaisten uudet toimintatavat mahdollistuvat valinnanvapauden myötä. Kaikkia palveluntuottajia uusi järjestelmä edellyttää ja kannustaa kehittämään kustannustehokkaampia palveluita ja kokonaisvaltaisempia palveluketjuja.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

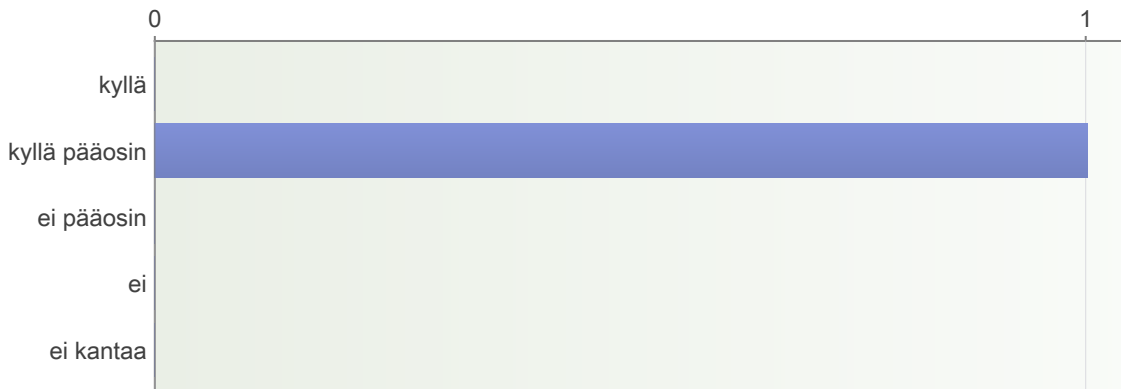
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus päinvastoin nostaa kustannuksia mm. koska palkat harmonisoituvat ja tietojärjestelmät on päivitettävä. Todellisia talousvaikutuksia voidaan arvioida vasta kun järjestelmästä on saatu useiden vuosien kokemus. Jos palvelut keskittyvät, asiakkaiden kustannukset nousevat (esim. matkakulut). Kustannusten kasvua voi hillitä, jos ennaltaehkäisyyn pystytään panostamaan enemmän.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Säännökset turvaavat yhdenvertaisen saatavuuden pääosin. Säännöllisellä palvelutarpeenarvioinnilla tulee pitää varmistaa asiakkaiden palvelujen saatavuus.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jokaisessa sote-keskuksessa tulee olla lain vähimmäisvaatimuksen mukainen palveluvalikoima. Maakunnalle jää mahdollisuus päättää laissa olevien palvelujen toteuttamistapa.

Minimitason määrittelyn kautta turvataan maakunnan asukkaiden yhdenvertaisuus sekä palvelujen saatavuus ja saavutettavuus eri puolilla palvelun tarjoajasta riippumatta

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sisällöltään ja laajuudeltaan sopiva, ks. 9b perustelu.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

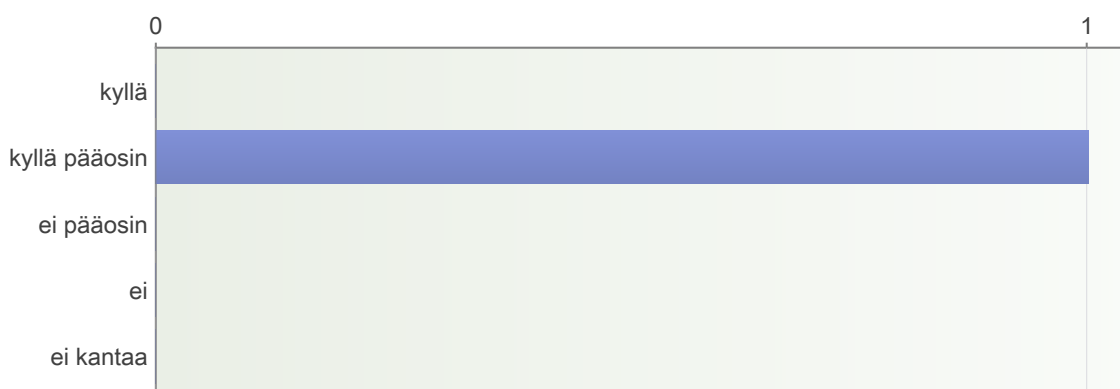

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

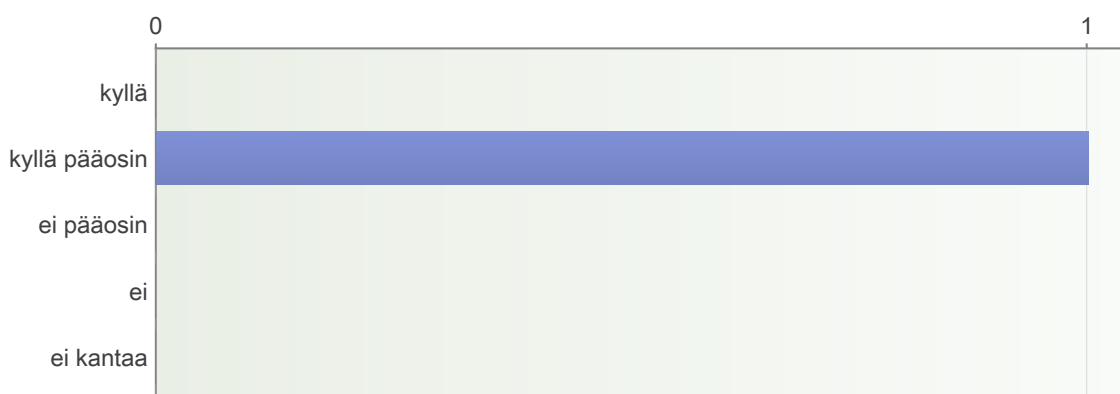
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lähellä tarjottavien palvelujen merkitys on asiakkaan kannalta suuri.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

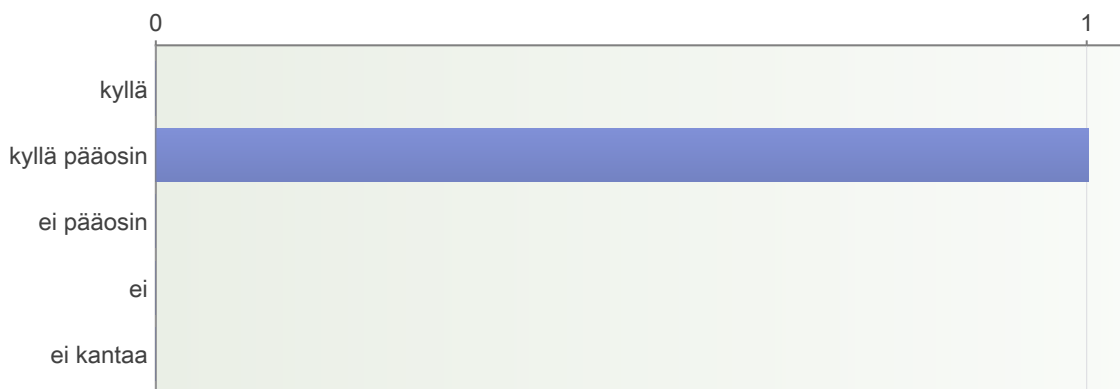

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

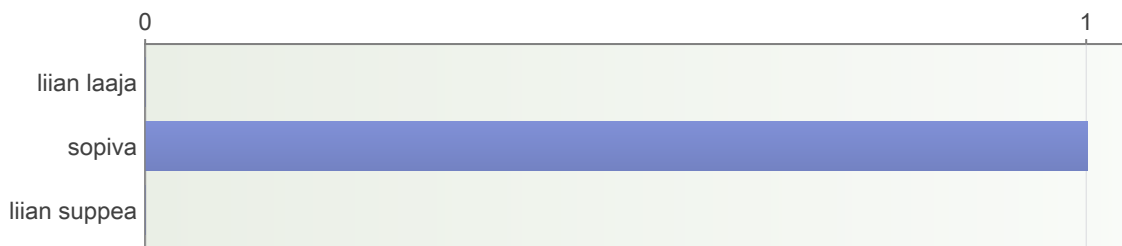

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

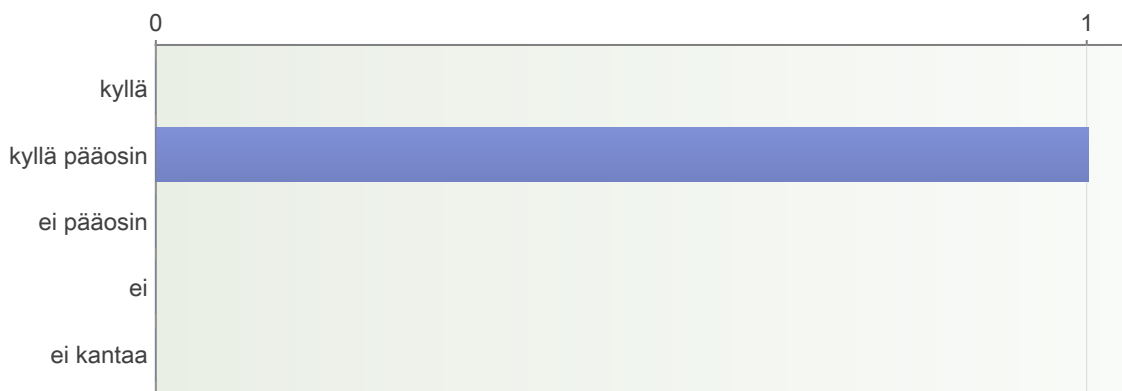

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

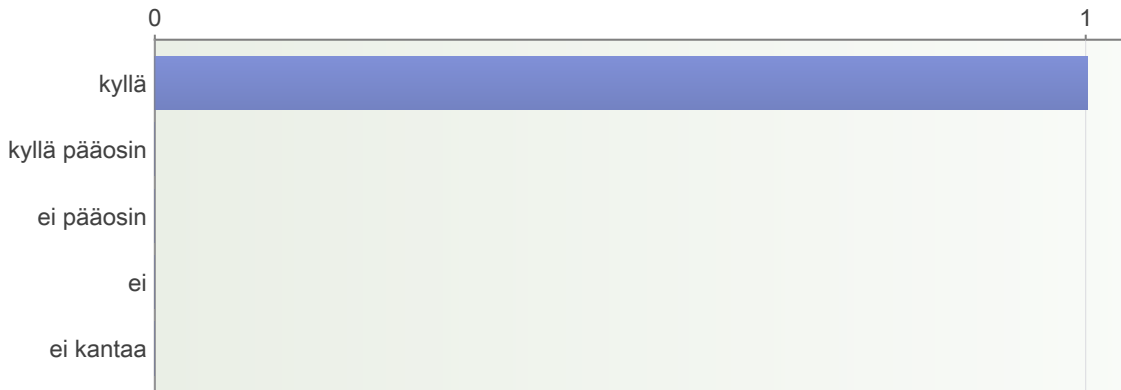
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valtion resurssiohjaus pakottaa maakunnat sopeuttamaan toimintojaan josta syytä jää nähtäväksi, voidaanko palvelut turvata riittävällä tasolla ja ennen kaikkea riittävän lähellä asiakasta.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

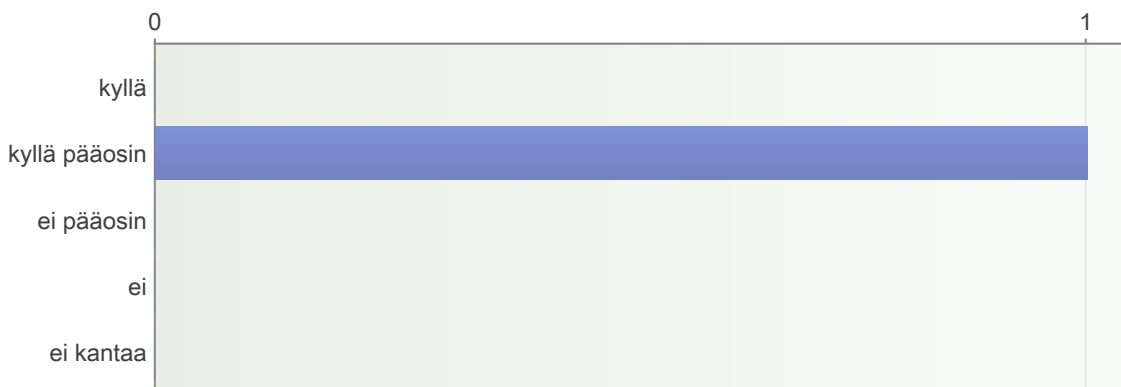

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

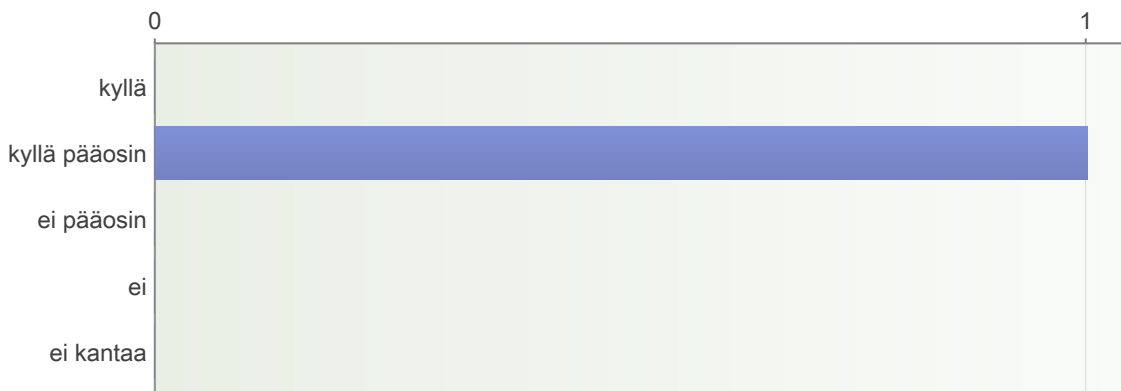
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin käytössä ongelmaksi voivat muodostua rajapinnat, mm. kuinka laajaa palvelua asiakas saa setelillä.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

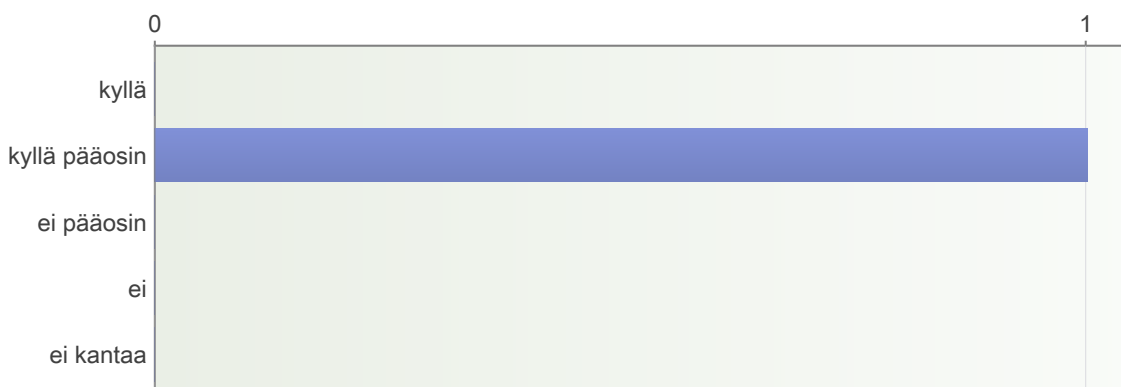
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluntuottajat ovat velvollisia noudattamaan asiakassuunnitelmaa, jonka avulla maakunta voi ohjata palveluita asiakkaan tarpeen mukaiseksi.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

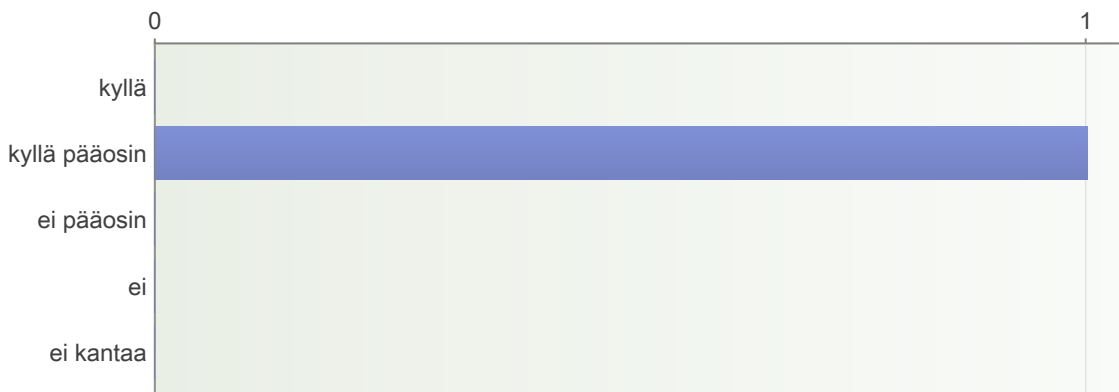
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaisen budjetin käsite on vaikea. Sitä korvaamaan tulisi löytää parempi käsite kuvaamaan rajattua ryhmää.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

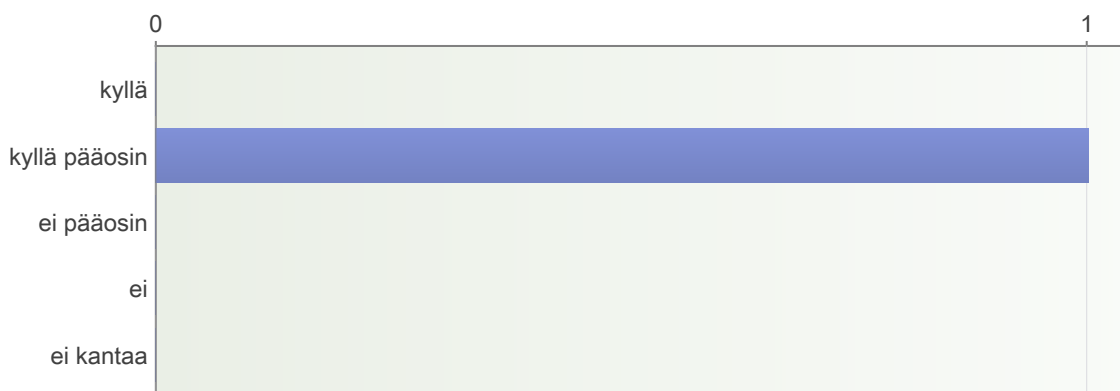
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli asiakkaan neuvonta ja ohjaus sekä palvelutarpeen arviointi toimivat eri osapuolten kesken saumattomasti ja joustavasti, ja palvelutuotannon integroitumien toimii, säännökset turvaavat kohtuullisesti oikeudet asiakkaan tarpeita vastaavasti.
Ongelmaksi asiassa voi muodostua asioiden monitahoisuus, toimijoiden monilukuisuus ja monitahoisuus, sekä monien asiakkaiden kyvyttömyys arvioida palvelutarpeensa. Asiakkaiden neuvonta ja ohjaus on kriittinen osa valinnanvapausuudistusta

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

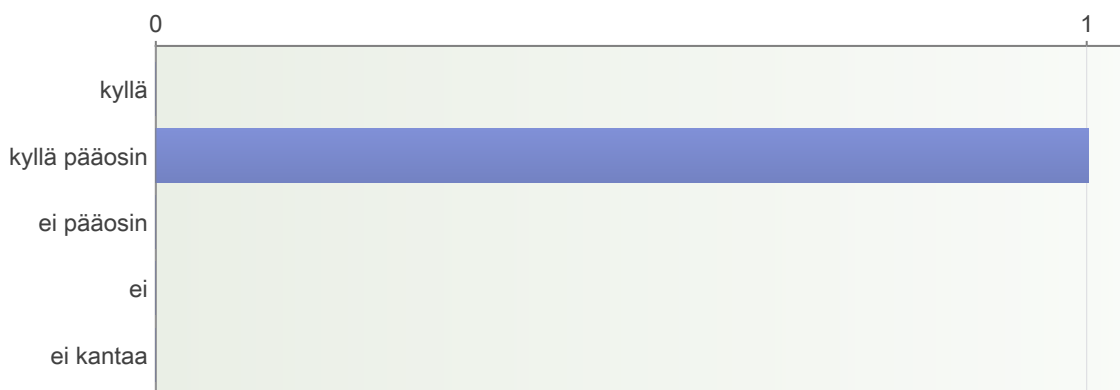

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

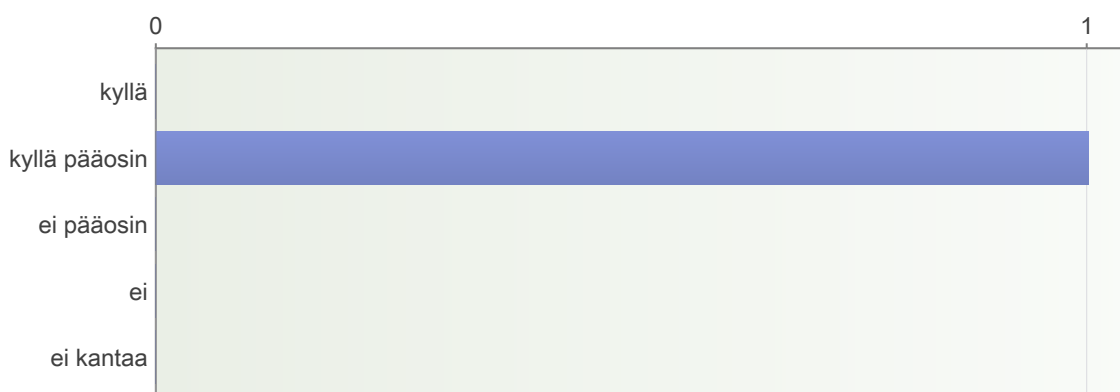

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

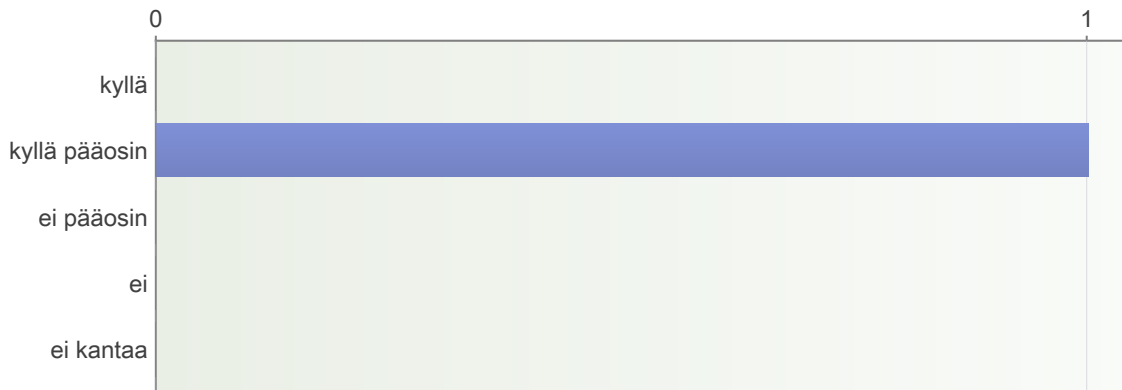
Vastaajien määrä: 1

- Yksityiseltä palveluntuottajalta tulee vaatia varautuminen poikkeusoloihin ja kriisien hallintaan. Tämä otettava huomioon §:issä 39, 42 ja 53

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

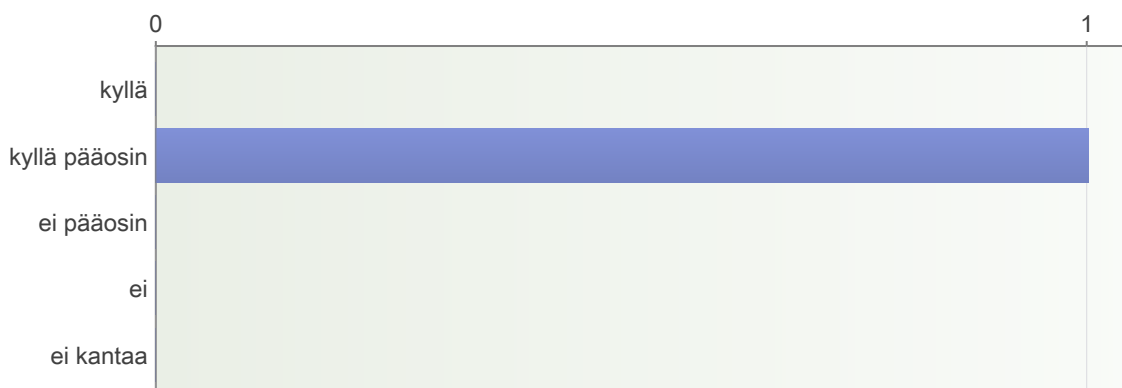
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos maksujärjestelmä on puutteellinen, voi olla riski, että tuottaja ohjaa suuria kustannuksia aiheuttavia asiakkaita liikelaitoksen tai toisen palveluntuottajan luokse.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

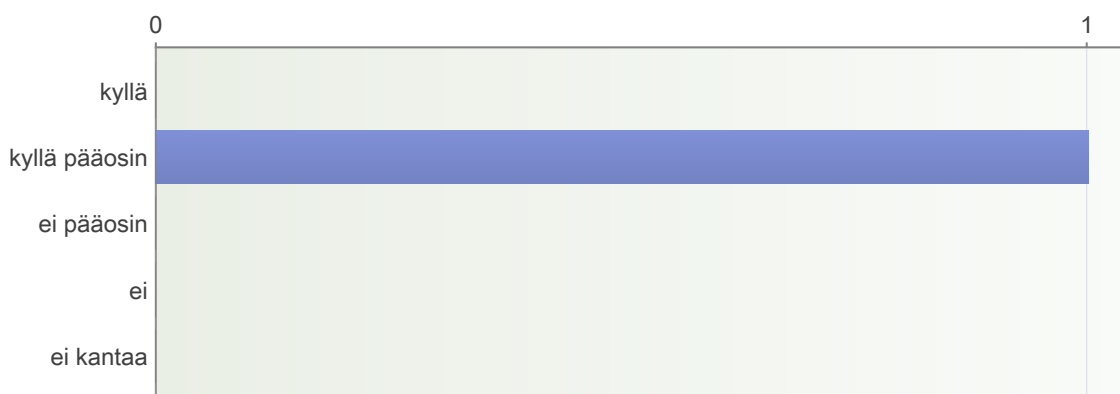
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnilla tulee olla oikeus päättää muihin korvauksiin sisältyvistä kannustinperusteista

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

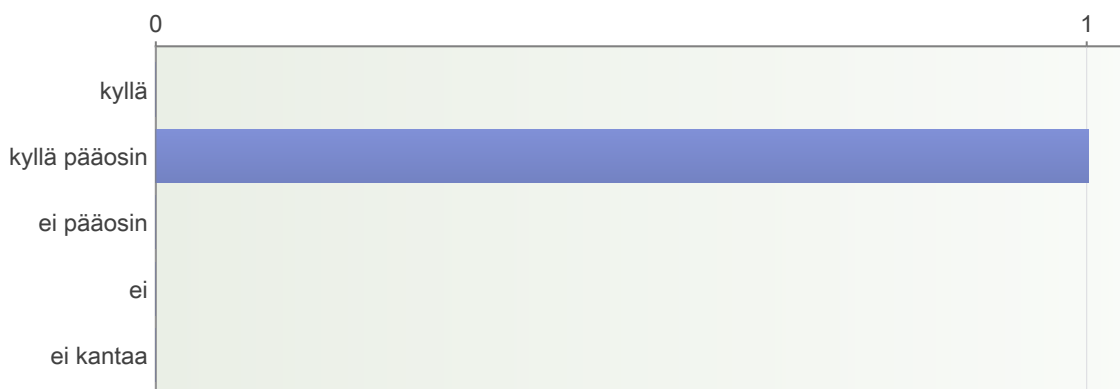

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

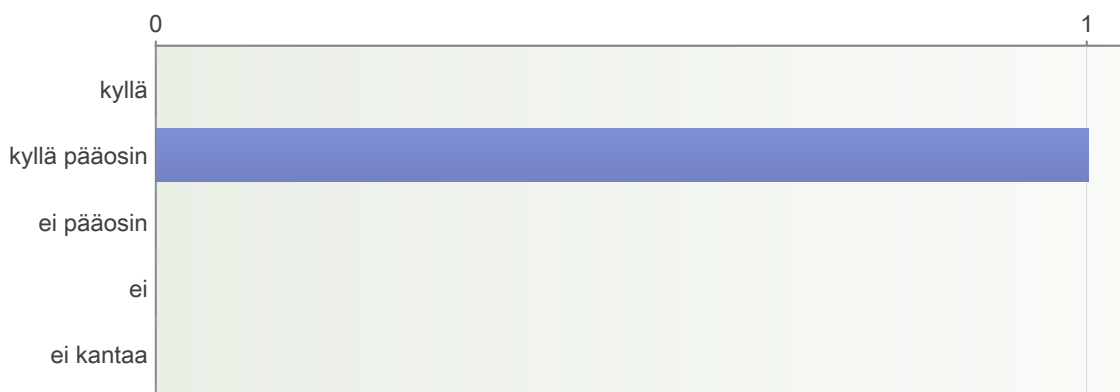

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

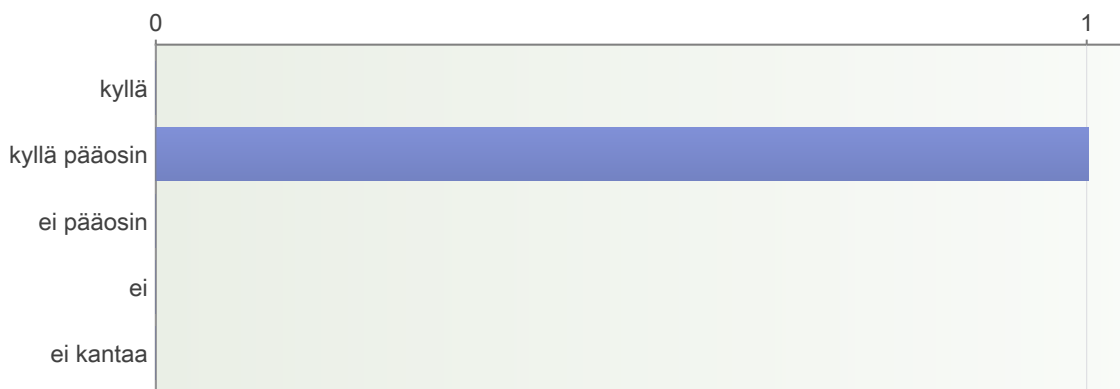

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

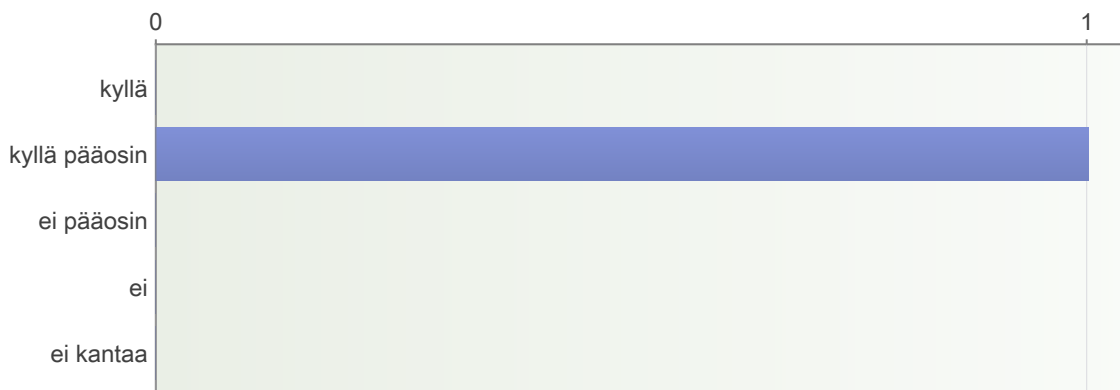

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

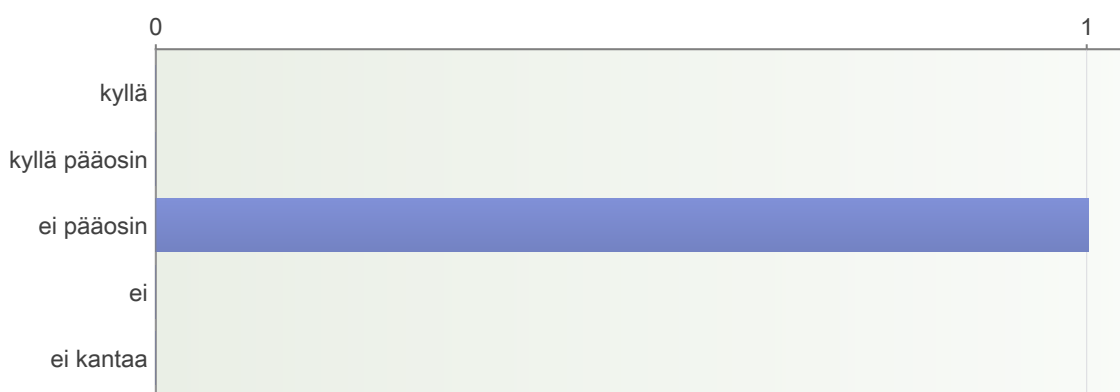

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

72. Vapaamuotoiset huomiot.

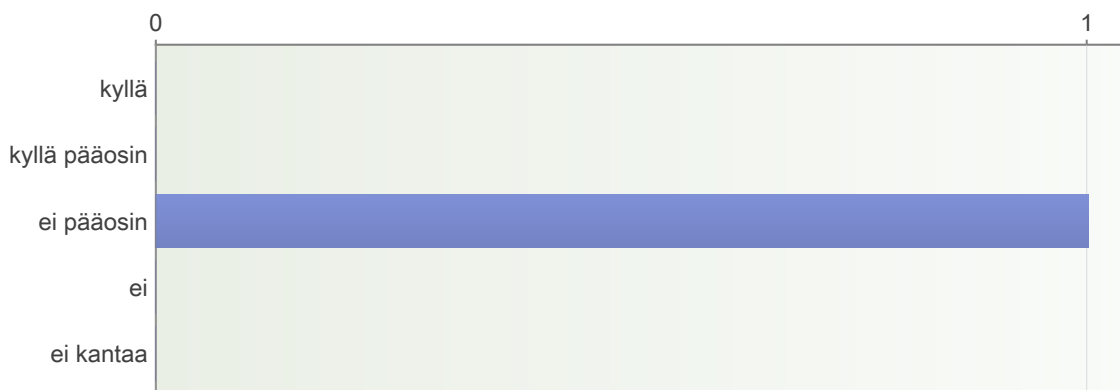
Vastaajien määrä: 1

- Tulee varmistaa, että laissa ei ole rajoituksia, jotka sulkevat pieniä toimijoita pois palveluntuottajien joukosta.

Pienten toimijoiden edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina on turvattava ja niiden hallinnollista byrokratiaa on kevennettävä.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen vaikutuksia voidaan arvioida vasta muutaman vuoden toiminnan jälkeen. Samalla on varauduttava tekemään korjausliikkeitä lainsäädäntöön tarvittavilta osin.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

-

Koska Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminta lakkaa, kaupungin mahdollisuus vaikuttaa palveluihin ja niiden toteuttamistapaan heikkenee merkittävästi. Kaupungin vastuulle jäävä hyvinvoinnin edistäminen ja maakunnan vastuulla olevien sote-toimintojen yhtenäisyys heikkenee, mikäli ei luoda tietoisesti sopivia toimintamalleja.

Muutoksia tulee myös kuntien tuottamiin tukipalveluihin, kuten ict-palvelut, ruokahuolto ja tilapalvelut. Myös henkilöstömuutoksia syntyy siirtyvien palveluiden myötä.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus on periaatteessa hyvä, kunhan palveluiden tarjonta on eri puolilla maata riittävä. Asiakasneuvonnan merkitys on kriittinen valinnanvapauden toteutumisessa. Julkisen toimijan edellytyksiä pitää vahvistaa, jotta se säilyy sote-palvelujen tuottamisen perustana.

Yksityiset palveluntuottajat tuovat vaihtoehtoja ja sparraavat julkista toimijaa. Julkisen toimijan kehittämiseen on varattava resursseja. Yksityiseltä palveluntuottajalta tulee vaatia yhteiskuntavastuuta ja poikkeusoloihin varautumista.

Jokaisessa vähintään 10 000 asukkaan kunnassa tulee olla sote-keskus, jonka palvelutarjonta kattaa vähintään laissa olevan minimivaatimuksen (§ 18).

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.